

Motion till riksdagen 2013/14:Kr3

av **Margareta Larsson (SD)**
med anledning av prop. 2012/13:164

Bildning och tillgänglighet – radio och tv i allmänhetens tjänst 2014– 2019

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att speglingsuppdraget för programföretagen inte ska bedrivas utifrån ett mångfaldsperspektiv.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regler för programsändningar som syftar till att beakta minoritetens särintressen inte bör omfatta andra språk än svenska, de nationella minoritetsspråken samt teckenspråk.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avsluta sändningar av den analoga radion och förutsättningar för övergång till digital radio.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inte öka medelstillsdelningen till Utbildningsradion.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förtydliga uppdraget för granskningsnämnden för radio och tv.

Sändningarnas innehåll

Mångfaldsperspektivet

Syftet med radio och tv-verksamhet i allmänhetens tjänst är att den ska vara oberoende av politiska och kommersiella intressen. Detta blir mycket tydligt då verksamheten finansieras av allmänheten via radio- och tv-avgiften och radio- och tv-bolagen sköter medelsupptagning via Radiotjänst; allt för att garantera oberoendet från staten. Regeringen förslår att speglingsuppdraget i

Fel! Okänt namn på

sändningstillstånden ska spegla förhållandena i hela landet och att programverksamheten ska bedrivas utifrån ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv. Detta innebär dock att staten redan i uppdraget de facto styr programverksamheten. I dagsläget har det inte redovisats några tendenser till att public service-bolagen skulle ha avvikit från sina uppdragsbeskrivningar eller förvanskat syftet med oberoende radio- och tv-sändningar. Skrivningarna i utredningen leder snarare till slutsatsen att nationella minoriteters rättigheter inte beskrivits på något sätt. Som framgår av de befintliga uppdragsbeskrivningarna och den liggande propositionen tas redan hänsyn till såväl de nationella minoriteterna som personer med teckenspråk som första språk.

För att lyfta fram ett exempel från SOU:n:

Gemensamt för de nationella minoriteterna är att de har befolkat Sverige under lång tid. Minoritetsgrupperna har en uttalad samhörighet och en egen religiös, språklig eller kulturell tillhörighet och en vilja att behålla sin identitet. De nationella minoriteterna har även aktivt värnat den egna gruppens kultur och språk så att dessa kulturer utgör en levande del av det svenska samhället och vårt gemensamma svenska kulturarv. Antalet personer som tillhör de grupper som erkänts som nationella minoriteter bedöms uppgå till cirka en halv miljon. Tillhörigheten baseras på individuell självidentifikation och etnisk förankring i gruppen.

Det ingår redan i public service att garantera att de nationella minoriteternas behov tillgodoses. Därutöver anser Sverigedemokraterna att, förutom att större utrymme kunde beredas personer med funktionshinder (inklusive personer med lässvårigheter), själva problemformuleringen är för bred. Förvisso kan man teoretiskt tänka sig att barn och unga med en annan språklig bakgrund torde kräva en viss särskild programutformning, dvs. översättningar, dubbing eller program på hemspråket. Dock anser Sverigedemokraterna att regeringen går långt utöver vad som är nödvändigt när den föreslår även fortsatt användning av etnisk profilering för att ta fram programutbud eller särskilda hänsyn till etniska grupperingar.

Sverigedemokraterna anser inte att en utökning av uppdragsbeskrivningarna, i enlighet med propositionen, är nödvändiga. Kopplat till det ämbete och den myndighet granskningsnämnden företräder finns risk att denna ges tolkningsföreträde om vad som får sändas snarare än att programföretagen själva styr innehållet i sina program, något som ytterligare fråntar programföretagen deras frihet och oberoende. Den redan befintliga regeln i 5 kap. 1 § radio- och tv-lagen garanterar att samtliga radio- och tv-sändningar har ett innehåll som stämmer överens med demokratins grundidéer och alla människors lika värde. Liksom YGL, i likhet med vad utredningen påpekar, ska lagen vara en garant för såväl yttrandefrihet som en respektfull debatt. Att i ett sådant läge påtvinga programföretagen en värdegrund att bedriva verksamhet utifrån ett mångfaldsperspektiv skulle vara att allvarligt kompromettera programföretagens oberoende. I stället ska programföretagen fritt och oberoende med beaktande av redan befintlig regel i radio- och tv-lagen styra över sin egen verksamhet.

Sändningarnas språk

Regeringen föreslår att villkoren i sändningstillstånden om att programföretagen ska beakta språkliga och etniska minoriteters intressen ska renodlas till villkor om utbudet på de nationella minoritetsspråken, teckenspråk och andra minoritetsspråk samt bedömer att möjligheten till överenskommelse om ansvarsfördelning för utbudet på nationella minoritetsspråk, teckenspråk och andra minoritetsspråk bör finnas kvar.

Det svenska språket är ofta en av många fundamentala förutsättningar för en lyckad assimilering in i det svenska samhället. Genom att införa nya regler och ha kvar befintliga regler för programsändningar som har till syfte att beakta minoriteters särintressen hjälper snarare än hjälper man nyanländas förutsättningar att tillgodogöra sig och förstå det svenska språket. Genom att tillmäta andra minoriteter än de fem svenska minoriteterna så stor uppmärksamhet riskerar man dessutom att på sikt urvattna de fem svenska minoriteternas särställning i landet. Detta till viss del motverkar syftet med skyddet för de erkända nationella minoriteterna, vilket är just att de ska ha en särställning när det gäller deras deltagande i det svenska samhället i stort (art. 5.2). Sverigedemokraterna anser att Sverige definitivt ska uppfylla sina skyldigheter jämte art. 15 i konventionen om nationella minoriteter, men därmed inte sagt att varje minoritet därutöver ska tillerkännas denna rätt på sina egna villkor. Eventuella regler för programsändningar som har till syfte att beakta minoriteters särintressen ska således inte omfatta andra språk än svenska, de fem nationella minoritetsspråken samt teckenspråk.

Digitalisering

Regeringen har för avsikt att framledes stänga ner den analoga radion och ersätta denna med digitala sändningar, vilket Sverigedemokraterna motsätter sig. Detta har flera orsaker. För det första saknas i dag en godtagbar teknisk lösning för närradion som i sina remissvar uttryckt oro för vad en digitalisering skulle innebära för dem. För det andra finns i dag ingen efterfrågan i konsumentledet på digitala sändningar. Att tvinga fram en ändring till digital radio, med förhoppningen att detta skulle få konsumenterna att vilja köpa nya radiomottagare som är anpassade efter den nya tekniken är en chimär. Det finns anledning att anta att en digitalisering skulle innebära att den ökade efterfrågan på nya digitala radiomottagare knappast skulle driva ner priserna, då efterfrågan i dag på nya stationära FM-mottagare redan är låg. Så vitt avser mobila mottagare byggs också FM-mottagare standardmässigt in i mobiltelefoner från t.ex. Nokia, Sony, LG och Samsung varför det mobila lyssnandet knappast kan anses vara hotat av dagens teknik. Därutöver, trots vad lobbyorganisationerna för sändningsbolagen påstår, är FM-tekniken, framförallt, och andra mobila bredbandslösningar redan standard eller på väg att bli standard för bilradio.

Fel! Okänt namn på

Den analoga radion är i dag färdigutbyggd sedan många år och det är få hushåll som saknar en analog radiomottagare. Detta är särskilt värdefullt vid kriser då krisinformation snabbt måste nå ett stort antal människor. Ett exempel på sådana kriser kan vara lokala översvämningar som när många tusen hushåll drabbades av amöbor i dricksvattnet i Östersund nyligen. Andra exempel som nämnts i debatten under året är stormen Gudrun; dock talas det lite om orkanen Sandy där just FM-sändningar mottagna via smartphones uppmärksammades.

Till yttermera visso fick den spanska staten inte godkänt av EU-kommissionen i juni 2013 att gå in med statliga subventioner för att bygga ut det digitala marknätet, detta för att en stat inte får välja att subventionera en enskild teknisk lösning. Liknande utslag gav även EU-domstolen mot Tyskland 2007, varför rättsläget får anses klarlagt. I Sverige har vi i dag redan analog radio på plats, varför några statliga subventioner som inte blir allmängiltiga, och därmed troligen väldigt dyra, inte kan bli aktuella. En nedsläckning av FM-nätet för att på artificiell väg skapa en efterfrågan på ”ny” (citationstecken är motiverade om man beaktar eMBMS och liknande) teknik rimmar illa med konkurrensneutralitet, konsumentnytta och funktionalitet.

Sammantaget leder detta till att Sverigedemokraterna motsätter sig en utbyggnad av digitalradio och nedsläckning av den analoga radion.

Ekonomiska förutsättningar under tillståndsperioden

Regeringen föreslår att Utbildningsradions medelstillelning ökar med 50 miljoner kronor för att stärka dess utbildningsuppdrag. Utbildningsradion sänder i dag redan ett relativt brett programutbud och då utbildning bekostad av offentliga medel generellt bör ske inom skolväsendets regi Sverigedemokraterna ser ingen anledning till att öka Utbildningsradions befintliga medel på detta sätt. De flesta universitet har redan sedan tidigare sändningar via internet av öppna föreläsningar; en person kan via sin dator delta i föreläsningar, när som helst, via hemsidor tillhöriga det aktuella lärosätet. Det finns ingen som helst anledning till att minska flexibiliteten i människors lärande och koppla UR, vilken företrädesvis sänder live, till undervisning hos lärosäten i ytterligare mån. Vi motsätter oss därför den extra medelstillelningen till Utbildningsradion på 50 miljoner kronor som regeringen föreslår.

Redovisning, granskning och kommersiellt oberoende

Regeringen föreslår att uppdraget för granskningsnämnden för radio och tv att granska om programföretagen uppfyller uppdraget i allmänhetens tjänst för-

Fel! Okänt namn på

tydligas enligt följande. Granskningsnämnden för radio och tv ska årligen i efterhand utifrån redovisningar från SVT, SR och UR bedöma om bolagen har uppfyllt sina uppdrag enligt villkor i sändningstillstånd och andra beslut av regeringen som meddelats med stöd av radio- och tv-lagen samt anslagsvillkor. Därmed tydliggörs att uppdraget även omfattar villkor som avser resursförbrukning, kostnadseffektivitet och produktivitet. Förutom detta anser Sverigedemokraterna att granskningsnämnden ska få ett förtydligat uppdrag att granska programbolagen där dessa, i sina sändningar, förfar indirekt opartiskt. Med detta avses att programmets innehåll, val av experter, folkbildare, paneler, inslag, programupplägg m.m. indirekt indikerar att programföretaget tar ställning till, vurmar för, underlättar eller på annat sätt stöder en viss politisk, filosofisk eller religiös uppfattning och på detta sätt sätter public services politiska oberoende ur spel.

Stockholm den 25 september 2013

Margareta Larsson (SD)